

تصویر ابو عبد الرحمن کردی

قونزو ت له نوڤژداو

کورتە باسیک

دانانی

سید محمد سید اسماعیل سید عمر

پیشنوژی مزگه وتی فرقان

هه ولیر

قونووت له نوږداو

کورته باسیک

دانانی

سید محمد سید اسماعیل سید عمر

پیشنویزی مرگه وتی فرقان

هه ولیر

تییینی:

مامۆستا سید محمد سید اسماعیل ئەم

بابەتە ی بە عەرەبی نووسیوه، عمر سید

محمد کردووێه ته کوردی.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشہ کی

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على خير

الأولين والآخرين وعلى آله وصحبه اجمعين، وبعد...

ماوہیہ ک بوو تیئینی تہوہم دہ کرد سہ بارہت بہ
مہشروعیہ تی قونووت لہ نویژی بہ یانیاندا پرسینہ وہ ہہیہ؛
ہہ بوو حہزی دہ کرد روون کردنہ وہی زورتر لہم بارہیہ وہ بیسی
وہ ک تہوہی بلتین لہ وہ لامی سہرپیئی زیاتر بی، تارہ زووی
تہوہشی دہ کرد بہ لگہی دیاری بو دہستنیشان بکری. ہہر لہم
ہوارہ چہند برایہ ک داویان لی کردم شتیکیان بو بنووسم. جا
ہہرلہ ہہولی وہ لامی تہو برایانہ کھوتمہ سہر تہو فیکرہی تہم
بابہتہ بکہمہ نامیلکہیہ ک و مہشروعیہ تی قونووت لہ نویژی
بہ یانیاندا روون بکہمہ وہ تہو بیرو رایانہی سہ بارت بہ
قونووتہ وہ ہمن بہ پیی تواناو بہ پیی گرنگیان بہ دیاریان بخہم،
دیشان ہہر لہ گہل تہم بابہتہ قونووتی نویژی کارہ سات و

قونووتی نویژی (وتر)یش که پیوه‌ندیدارن له‌گه‌ل یه‌ک ب‌خه‌مه
به‌ر هه‌ولی روون کردنه‌وه‌یه‌کی خیرا. نوم‌یدیشمان سوودی
موسلمانان و ره‌حم و ره‌زامه‌ندی خودای په‌روه‌رد‌گاره.

اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿بَلْ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلٌّ لَّهُ

قَانِتُونَ﴾ (البقرة: ١١٦).

﴿حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَى وَقُومُوا لِلَّهِ

قَانِتِينَ﴾ (البقرة: ٢٣٨).

﴿الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنْفِقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ

بِالْأَسْحَارِ﴾ (آل عمران: ١٧).

﴿يَا مَرْيَمُ اقْنُيْ لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ

الرَّاكِعِينَ﴾ (آل عمران: ٤٣).

- ﴿فَالصَّالِحَاتِ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِّلْغَيْبِ﴾ (النساء: ٣٣)

- ﴿إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ

الْمُشْرِكِينَ﴾ (النحل: ١٢٠).

- ﴿ومن يقنت منكن لله ورسوله وتعمل صالحاً نؤتها
اجرها مرتين وأعتدنا لها رزقاً كريماً﴾ (الأحزاب: ٣١).

- ﴿إن المسلمين والمسلمات والمؤمنين والمؤمنات
والقانتين والقانتات والصادقين والصادقات والصابرين
والصابرات والخاشعين والخاشعات والمتصدقين والمتصدقات
والصائمين والصائمات والحافظين فروجهم والحافظات
والذاكرين الله كثيراً والذاكرات أعد الله لهم مغفرة وأجرأ
عظيماً﴾ (الأحزاب: ٣٤).

- ﴿أمن هو قانت آناء الليل ساجداً وقائماً يحذر
الآخرة ويرجو رحمة ربه﴾ (الزمر: ٩).

- ﴿عسى ربه إن طلقكن أن يبدله أزواجاً خيراً منكن
مسلمات مؤمنات قانتات تائبات عابدات سائحات ثيات
وأبكار﴾ (التحريم: ٥).

﴿ومريم ابنت عمران التي أحصنت فرجها فنفخنا فيه
من روحنا وصدقت بكلمات ربها وكتبه وكانت من
القانتين﴾ (التحريم: ١٢).

وشه‌ی (القنوت) یانی چی؟

بهر له‌وه‌ی بچینه ناو بابته‌که‌وه به پتویستی ده‌زانم
چهند دپێتک له ده‌رحه‌قی مانایه زمانه‌وانی‌یه‌که‌ی وشه‌ی
قونوت بنووسم؛ تا شتوازی به‌کاره‌یتانه فهره‌نگی‌یه‌که‌ی وه‌دیار
بکه‌ویت و ببیتسه مایه‌ی زیتروون کردنه‌وه‌ی مه‌به‌ستی
بابته‌که‌ی ئهم نامیلکه‌یه.

له فهره‌نگی (لسان العرب)^١ له ئه‌لقه‌ی پیتی (ق)دا،
وشه‌ی (القنوت) ناوزده‌ کراوه؛ وه‌ک ده‌رده‌که‌وێ وشه‌یه‌کی فره
واتایه، بۆ چهند مانایه‌کی جودا جودا به‌کار دیت و هه‌موویان
له‌گه‌ڵ نه‌و مانایانه‌دا ده‌گونجین که له قورئانی پیرۆزو
فهرمووده‌کانی پیغه‌مبه‌ر ﷺ و، قسه‌و نووسینی زانییه زمان
پاراوه‌کانه‌ هاتوون؛ مانایه‌کانیش نه‌مانه‌ن:

هۆگرتن له قسه‌و بێ ده‌نگ بوون، نوێژ کردن، دوعا کردن

^١ لسان العرب المحيط للعلامة ابن منظور.

له نوێژدا، مل کهچ کردن له نوێژدا، دان پێدانان به بهندایهتی بۆ
خودا، تاعهت کردن و راوهستان و درێژه‌دان به راوهستان.

خودای گه‌وره له قورئانی پیرۆزدا ده‌فرموی: ﴿وَقَوْمُوا
لِلّٰهِ قَانِتِينَ﴾ لێره‌دا وشه‌ی (قانتین) که کۆی (قانت)ه‌و
(قانت)یش داریژراوێکی وشه‌ی قونووته به‌مانای قسه نه‌کردن و
بێ ده‌نگی‌یه. (زید کوپی ارقم) ده‌فرموی: پێشتر، ئێمه له
نوێژدا قسه‌مان ده‌کرد، به‌لام هه‌ر که ئهم نایه‌ته هاته خواره‌وه
ئهما له نوێژدا بێ ده‌نگ بووین و قسه‌مان له‌خۆ قه‌ده‌غه کرد.

له پێغه‌مبهری خودا ﷺ ده‌گێڕنه‌وه ((أَنَّهُ قَنَتَ شَهْرًا فِي
صَلَاةِ الصُّبْحِ بَعْدَ الرُّكُوعِ يَدْعُو عَلَى رِجْلٍ وَذِكْرَانَ)) واتا
یه‌ك مانگ له نوێژی به‌یانیا‌ندا له‌دوای روکوعدا دوای کردووه؛
دوای له هۆزی (رعل) و (ذکوان)^٢ کردووه. وشه‌ی (قنت)
لێره‌دا له‌گه‌ڵ وشه‌ی (دوعای کرد) هاو واتایه.

(أَبُو عُبَيْدَةَ) ده‌فرموی بنه‌چه‌ی وشه‌ی قونووت له زۆر

^٢ رعل و ذکوان، ناوی دوو هۆزن.

شتدایه، لهوانه: راوهستان، که چهند فهرمودهیه کی پیروز لهم
 بارهیه وه همن واتا وشه ی قونووتیان تیا دا به مانای راوهستان
 هاتووه چونکه نویژکمر شه وه خته ی دو عایه که ده کات به
 پیوهیه وه له حاله تی راوهستاندایه که له (اعتدال) ی دوا ی
 روکوعه.

(جابر) خودای لی رازی بی ده فهرمو ی له پیغه مبهریان
 پرسى: کامه نویژ له هه موو نویژان خیری زیاتره؟ فهرمو ی شه
 نویژه ی قونووته که ی دریژ بی که له فهرمووده که دا بو شه مانایه
 (طول القنوت) هاتووه، (طول القنوت) یش به مانای (طول
 القيام) ه واتا راوهستانی زورو دریژه دان به راوهستان.

هه ندی جار به مروقی نویژکمر ده گوتری (قانت) وشه ی
 (قانت) یش داریتراویکی وشه ی قونووته هه ر وه کو لهم
 فهرمووده یه دا دیاره که ده فهرمو ی: ((مثل المجاهد في سبيل الله
 كمثل القانت الصائم)) واتا وینه ی شه که سه ی له پتی خوا دا
 غمزا ده کات و خه باتگیری پتگی خودایه؛ وینه ی نویژکهری
 پژوووگره.

فەرمووده‌یه‌کی دیکه‌ی پیغه‌مبەر ﷺ هه‌یه ده‌فەرموو: ((تَفَكَّرْ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ قَنُوتِ لَيْلَةٍ)) واتا یه‌ک س‌ه‌عات بیر کردنه‌وه له زات و سیف‌ه‌ت و توانستی بی‌پایانی خودا؛ خیری له نو‌یژی یه‌ک شه‌وی ته‌واو زیاتره، لی‌ره‌ش وش‌ه‌ی قونووت به‌مانای نو‌یژ هاتووه.

خودای گه‌وره له قورئانی پیرۆزدا له نایه‌تیکی دیکه‌دا ده‌فەرموو ﴿كُلْ لَهُ قَانُوتٌ﴾ لی‌کدانه‌وه‌که‌ی له‌وه دایه که ده‌لی هه‌موویان له‌بو‌ نه‌و (واتا له بو‌ زاتی خودا) گو‌پ‌رایه‌لن و له تاعه‌ت‌دان، جا به‌پیی ته‌م دا‌پ‌ژراوه‌ش که وش‌ه‌ی (قانتون) ه‌ نه‌وا لی‌ره‌دا قونووت به‌مانای تاعه‌ت کردن هاتووه^۳.

هه‌ر له مانایه‌کانی وش‌ه‌ی قونووت‌دا به‌ پیی زانیسی زمانه‌وانان نه‌وا (الشیخ الحافظ زین الدین العراقی) پارچه‌ شی‌ع‌ریکی سه‌باره‌ت به‌ فره‌مانایی وش‌ه‌ی قونووت پ‌یک‌خستووه که ته‌مه ده‌قه‌که‌یه‌تی:

^۳ تا نپ‌ره له (السان العرب) وه‌ر‌گیراوه.

ولفظ القنوت عدد معانيه تجد مزيداً على عشر معان مرضيه
دعاء خشوع والعبادة طاعة إقامتها إقراره بالعبودية
سكوة صلاة والقيام وطوله كذاك دوام الطاعة الرابع الغنيه
واتا، بيژهي قونوت مانايه كاني زياتر له ده ماناي
پهسهندن؛ دوعايه، مل كهچ بوون بۆ زاتي خودايه، خودا
په رستى به، تاعهت كردنه، هه لستان به تاعهته، دان پيدانانى
بهنده به بهندايه تى بۆ خودا، بى دهنگ بوونه، راوه ستانه،
دریژه پیدانی راوه ستانه هه وه ها بهرده وام بوونی سهه تاعهته.
ئه مانه مانايه زمانه وانى به كاني وشه ي قونوتن كه هه
به كه له شوينى تايبه تى و گونجاوى خوياندا له رسته دا ريكن.

وشه‌ی (القنوت) وه‌کو زاراوه

ههرچی مانای زاراوه‌یی وشه‌ی (القنوت) ه ته‌وا به‌پیتی
زانستی شمرع له‌نیو ئهم پیناسه‌یه‌دا به‌دیاری دیاره که ده‌لی:
قونووت چهند ویردیکی تایبه‌تی‌یه‌و له شوینیکی تایبه‌تیداو
بریتی‌یه له هه‌ندی دوعاو زیکری خودا.

مه‌به‌ست لهم پیناسه‌یه ته‌وه‌یه وه‌ختی نوێژکمر له
روکوعدا قیت ده‌بیته‌وه هه‌ردوو ده‌ستی به‌رز ده‌کاته‌وه‌و
دوعایه‌ک هه‌یه (له لاپه‌ره‌کانی داهاتوودا ده‌ینووسین)
ده‌یخوین، که ته‌واو بوو ئه‌وسا ده‌چیته سه‌جده. جا مانایه
شمرعی‌یه‌که‌ی، که لی‌ره‌دا مه‌به‌سته، له‌گه‌ڵ هه‌موو مانایه
زمانه‌وانی‌یه‌کاندا ده‌گونجی به‌لام له هه‌ندیکیاندا دیارتر دیاره
وه‌ک له هه‌ندیکی دیکه‌یاندا به تایبه‌تی له‌و مانایه‌ی دوعا کردن
ده‌گرته‌وه.

سه‌باره‌ت به شوینی قونووت خویندنیش هه‌ر وه‌کو

گوتمان له دواى روکوع دايه به لامل ئيمامى (أبو حنيفة) و چهند
زانای دیکه لهو بر وایه دان که له پیش روکوعدا ده بیټ تمویش له
نوټی (وتر) دا همر وه ک له لاپهړه کانی داهاتوودا روونیان
ده که یڼم وه.

قونووتی نوئژی به یانیان و

دووبیروپا

مرؤقی زاناو زانست پمروه له نیو یاران ی پیغه مبردا ﷺ له نیو زانیانی سهرده می دواي نهوان و، شهرعزانه پیشینه کان و زانیانی دواي نهوانیش؛ هه موویان سه بارهت به مهشروعیه تی قونووت له نوئژی به یانیاندا بوونه ته دوو تاqm و دوو بسیروپا ﴿وَلِكُلٍّ وَجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَا﴾^۴. هه تاqmیکیش له م دووانه به لگه له نیو فهرمووده و رهفتاره کانی پیغه مبردا ﷺ داو، به لگه له نیو رهفتاری یاوه ران و زانییه پیشینه کان ده کاته کۆله گمی راستیی بیر بۆچوونی خۆی.

پهنا به خوا سهره تا نه و فهرمووده پیروژانه ده نووسین خاوه نی ههردوو بیر که، بسیروپای خۆیان لی هه لیئنجاووه

^۴ سوره تی البقرة ۱۴۸.

کردوویانه ته سەرچاوهی حوكم لێدان و به‌لگهی بۆچوونی خۆیان.
 له پاشدا هه‌لبژارده له‌نیۆ ئەم دوو بیرو رایه ده‌خه‌ینه ڕوو که
 هه‌لبژارده‌ی لایه‌ن زانای لیتۆژهرن، ئەویش به‌ پیتی تیگه‌یشتن و
 ده‌رك ئ پێ کردنی خۆیان؛ هه‌لبژاردنه‌کیان له‌و فەرموودانه‌دا
 کردووه، ئینجا هه‌ر له‌نیۆ فەرمووده‌ی یاوه‌رانداو له‌نیۆ
 فەرمووده‌ی ئەو زاتانه‌ی؛ پیغه‌مبه‌ری مه‌زن ﷺ له‌نیۆ هه‌موو
 یاوه‌راندا په‌نجه‌ی ستایشی بۆ ئاماژه‌ کردوون؛ به‌لگه‌ی دیکه
 ده‌هینینه‌وه که ده‌بنه سه‌لمینه‌ری بیرو رای ئیمه له‌سه‌ر
 مه‌شروعی به‌تی قونووتی نوێژی به‌یانیان.

بیرو پای یه که م

خواه‌نی نم بیرو پایه ده‌لین قونوت له نویژی به‌یاناندا
سوننه‌ته، نه‌گمر نویژکمر بیخویننی نموا له لایهن خوداوه
پاداشتیکی زوری لی دیتته به‌ره‌م، به‌لگه‌ش بو بیرو پایه‌که‌یان
له چه‌ند فرموده‌یه‌کی پیغه‌مبیره‌وه ده‌خوازن، که نم
فرمودانه‌ی خواره‌وه فرموده‌ی دیاری نم بابه‌ته‌ن:

عن انس رضی الله عنه انه قال: ما زال رسول الله ﷺ يقنت في
صلاة الصبح حتى فارق الدنيا. رواه الدارقطني والحاكم
وعبدالرزاق^{۱۰}.

له نه‌نس خودای لی رازی بی ده‌گیترنه‌وه فرمودیه که
پیغه‌مبیری خودا ﷺ هتا نمو کاته‌ی مال‌اوی له دنیا کرد
دوعای قونوتی له نویژی به‌یاناندا همر ده‌خویند.

عن انس رضی الله عنه أن النبي ﷺ قنت شهراً يدعو عليهم ثم

^{۱۰} التاج الجامع للاصول في أحاديث الرسول ج ۱.

ترك، فاما في الصبح فلم يزل يقنت حتى فارق الدنيا. حديث صحيح^٦.

واته له نمنس خودای لی رازی بی ده گپرنهوه که پیغمبر ﷺ یهک مانگ قونوتی کردووه و دوعای لی کردوون^٧، پاشان وازی هینا به لام له نویژی به یانیاندا ههتا کۆچی دواپی کرد نهوا دوعای قونوتی هه ده خویند. فرموده که له جوړی (صحیح) ه کۆمه لیک له زانیانی فرموده ی پیغمبر به (صحیح) یان دناوه، له وانه (ابو عبدا لله) و (الحاکم) و (البیهقی) و همروه ها (الدارقطنی) ش ریوایه تی کردووه.

روی البیهقی عن عمر رضی الله عنه من طرّق وعن عبدا لله بن معقل التابعی قال: قنت علی رضی الله عنه فی الفجر. رواه البیهقی وقال هذا عن علی صحیح^٨.

(البیهقی) له نیمامی عومهر خوا لی رازی بی به چهند

^٦ المجموع شرح المذهب للإمام النووي ج ٣ ل ٤٩٣.

^٧ دوعای له هۆزه کان کردووه.

^٨ المجموع ج ٣.

رَبَّيَان دِه گِیَرِیْتَمُوَه، هَم رُوَه هَا لَه (عَبْدَ اللَّهِ ی کُورِی مَعْقِل ایش دِه گِیَرِیْتَمُوَه کِه فَرَمُووِیَه نِیَمَامِی (عَلِی) قَوْنُوَتِی نَوِیْژِی بَه یَانِیَانِی کَر دُووَه. نَم فَرَمُوودِه یَه لَه رِیَوِیَه تِی (الْبِیْهَقِی) یَه دِه لَی نَم قَسَه یَه رَاسْتَمُو نِیَمَامِی (عَلِی) وای کَر دُووَه.

(۴) عَنْ الْعَوَامِ بْنِ حَزْزَةَ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا عَثْمَانَ عَنِ الْقَنُوتِ فِي الصُّبْحِ قَالَ بَعْدَ الرُّكُوعِ، قُلْتُ عَمَّنْ قَالَ عَنْ أَبِي بَكْرٍ وَعُمَرَ وَعَثْمَانَ وَعَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ. رَوَاهُ الْبِیْهَقِی حَدِيثٌ حَسَنٌ^۹.

لَه (الْعَوَامِ کُورِی حَمَزَه) دِه گِیَرِیْنَمُوَه فَرَمُووِیَه، سَه بَارَهَت بَه قَوْنُوَتِی نَوِیْژِی بَه یَانِیَانِ پَرَسِیَارَم لَه (أَبَا عَثْمَانَ) کَر د فَرَمُووِی لَه دَوای رُوکُووَعَه گُوتَم لَه کِیْمُوَه؟ گُوتِی لَه (أَبُو بَکْرٍ) وَ (عُمَرَاو) (عَثْمَانَ) وَ (عَلِی) خُوْدَا یَانِ لَی رَازِی بَی.

(۵) عَنْ الْبَرَاءِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقْنُتُ فِي الصُّبْحِ وَالْمَغْرِبِ. رَوَاهُ الْخَمْسَةُ. وَفِي رِوَايَةٍ عَنِ الْبَرَاءِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

^۹ هه مان سمرچاوه.

يقنت في صلاة الصبح. رواه أبو داود^{١٠}.

له (البراء) ده گيڙنه وه فهرموويه كه پيغهمبر ﷺ له
نوڙي بهيانيان و نوڙي مه غريدا قونووتي ده خويند، هر له
(البراء) وه له ريوايه تيكي ديكه دا ليي ده گيڙنه وه فهرموويه
پيغهمبر له نوڙي بهيانياندا قونووتي ده خويند.

٦) أخبرنا اسماعيل بن مسعود قال حدثنا بشر بن
المفضل عن محمد بن سيرين قال حدثني بعض من صلى مع
رسول الله ﷺ صلاة الصبح فلما قال سمع الله لمن حمده في
الركعة الثانية قام هنيئة. رواه النسائي وأبو داود^{١١}.

(اسماعيل كوري مسعود) بزي گيڙاينه وه گوتي (بشر
كوري المفضل) له (محمد كوري سيرين) اي بيستوه گوتويه تي
هندى له وانه نوڙي بهيانيان له گهل پيغهمبر ﷺ دا كړدوه
قسه يان بړ كړدووم و گوتيان وه ختي پيغهمبر له ركاتي دووهم

^{١٠} هه مان سمرچاوه.

^{١١} هه مان سمرچاوه.

گوتی (سمع الله لمن حمده) تَوَزَّيْكَ راوهستا.

(۷) حدثنا حماد بن زيد عن أيوب عن محمد قال سئل أنس أقت النبي ﷺ في الصبح؟ قال نعم، فقل أوقنت قبل الركوع؟ قال قنت بعد الركوع يسيرا. رواه البخاري^{۱۲}.

(حماد کوپی زید) قسهی بو کردین که له (ایوب) ای بیستوه نهویش له (محمد) ای بیستوه که گوتویه له نههسیان پرسى نایا پیغه مبه ر قونووتی کردووه؟ فهرمووی به لی. پییان گوتووه له پیش روکووع؟ فهرموویه تی له دوای روکووع به که میک.

(۸) حدثنا أبو الوليد قال حدثنا شعبة عن ثابت قال كان أنس - ولأبي ذر كان أنس بن مالك - ينعث لنا صلاة النبي ﷺ فكان يصلي فإذا رفع رأسه قام حتى نقول قد نسي - أي وجوب الهوى - أو أنه في صلاة أو ظن أنه وقت

^{۱۲} التاج ج ۱.

(ابو الولید) قسه‌ی بۆ کردین که له (شعبه‌ی کورپی ثابت) ای بیستوه گوتوویه، نه‌هس کورپی مالیک -خودا لیتی رازی بی- باسی نوژی پیغه مبه‌ر ﷺ بۆ کردین؛ ده‌لی وه‌ختیک نوژی ده‌کرد هر که سه‌ری به‌رز کرده‌وه راوه‌ستا به شیویه‌ک ده‌مانگوت: یا له‌بیری کردووه له‌ناو نوژدایه یا گومانی له داهاتنی وه‌ختی قونوت هه‌یه.

(۹) حدثنا نصر بن علي الجهضمي حدثنا سهل بن يوسف حدثنا حميد عن انس بن مالك قال سئل عن القنوت في صلاة الصبح فقال كنا نقنت قبل الركوع وبعده. رواه ابن ماجه^{۱۴}.

(نصر کورپی علی الجهمی) له (سهل کورپی یوسف) و نه‌ویش له (حمید) ای بیستوه که له نه‌هس کورپی مالیک ده‌گێڤنه‌وه که ده‌رباره‌ی قونوتی نوژی به‌یانیان پرسیری لی

^{۱۳} ریوايه‌تی البخاری.

^{۱۴} ارشاد الساری لشرح صحیح البخاری ج ۲.

کراوه فہرموویہ لہ پیش روکوع و لہ دواۓ روکوع قونووتمان
دہ کرد.

ہمروہا (القسطلانی) لہ رافعی (البخاری) دہ لئی نہمہ
راستہ کہ (أبو هريرة) لہ سہردہمی ژبانی پیغہ مبہر علیہ السلام
لہ دواۓ وہ فات کردنی پیغہ مبہر قونووتی نویژی بہ بیانانی
کردوہ.

لہ کاتیکیشدا تییینی نہوہ دہ کریت کہ (أبو هريرة)
خوی نہو راستی بہی دہربریوہو گوتوویہ کہ نہو لہ ہمموو کہس
زیاتر شارہ زای نویژ کردنی پیغہ مبہر علیہ السلام. جا نہم کردارہی لہ
نویژو نہم گوتنہی؛ بہ لگہی مہشروعیہتی قونووتی نویژی
بہ بیانان.

(۱۰) وللبيهقي عن ابن عباس رضي الله تعالى عنهما
كان رسول الله ﷺ يعلمنا دعاء ندعو به في القنوت من صلاة
الصبح.

(البيهقي) لہ (ابن عباس) ی دہ گیریت نہوہ (خودایان لی
رازی بی) فہرموویہ پیغہ مبہر علیہ السلام دوغایہ کی فیتر کردین لہ

قونووتی نویژی به‌یانیاندا دوعای پی بکه‌مین.

نهوانه‌ی رابرد، شهو فهرمودانه بوون بوونه‌ته به‌لگه‌ی
نهوانه‌ی دان به مه‌شروعیه‌تی قونووتدا ده‌هینن له نویژی
به‌یانیاندا، جگه لهم فهرمودانه‌ش فهرموده‌ی دیکه همن به
شیویه‌کی ناراسته‌وخۆ مه‌شروعیه‌تی قونووتی به‌یانیان لئ
ده‌فامریتته‌وه به‌لام شه‌وه‌نده‌ی نهوانه به‌لگه‌دار نین چونکه شهو
فهرمودانه‌ی سه‌روه به ناشکرای مه‌شروعیه‌تی قونووت
ده‌سه‌لمینن، بویه همر شه‌وه‌نده‌مان به پتویست زانی ریزیان
بکه‌مین.

سه‌رباری نه‌م به‌لگانه، ده‌لین شهو زاتانه‌ی گوتوویانه
قونووت له نویژی به‌یانیدا سوننه‌ته بخویندری شهوا زۆرن، له‌وانه:
همر چوار خه‌لیفه‌کانی راشیدین (أبو بکر الصدیق و
عمر الفاروق و عثمان ذو النورین و علي المرتضی) خودایان
لئ رازی بی، بیتجگه لهو زاتانه زۆری دیکه له یاوه‌رانی

پيغمه مېهر عليه السلام همر له سهر نهو بيرو راين، وه كو^{۱۰}:

عمار كورې ياسر) و (أبي كورې كعب) و (أبو موسى
الأشعري) و (عبدالرحمن كورې ابي بكر الصديق) و (عبدالله
كورې عباس) له ريوايه تيكد او (أبو هريرة) و (البراء كورې
عازب) و (أنس كورې مالك) و (أبو حليلة كورې معلا كورې
الحارث الأنصاري) و (خفاف كورې ايماء كورې غفلة) و (أبو
عثمان النهدي) و (أبو رافع الصائغ). له تاييعة كانيش وه كو
(سعيد كورې المسيب) و (الحسن كورې الحسن) و (محمد كورې
سيرين) و (أبان كورې عثمان) و (قتادة) و (طاوس) و (عبيد
كورې عمين) و (الربيع كورې خيثم) و (أيوب السخيتاني) و
(عبيدة السلماني) و (عروة كورې الزبير) و (زياد كورې
عثمان) و (عبدالرحمن كورې ابي ليلي) و (عمر كورې
عبدالعزیز) و (حميد الطويل).

همروه ها له نيتو پيشه وایان و زانایانی شهر عدا گه ليکیان

^{۱۰} جامع الترمذي مع شرحه تحفة الأحوذی ج ۲.

دانیان به مشروعی به تی قونووتی به میاناندا هیتاوه، لهوانه:

(ابو اسحاق) و (ابو بکر کورپی محمد) و (الحکم کورپی عتیه) و (حماد) و (مالک کورپی انس) و جگه لهوانهش (الأوزاعي) و (الشافعي) و یاوه ره کانئو (الثوري) له دوو ریوایه تاندا، ههروه ها خه لکی حیجازو زۆربه ی خه لکی شامیش. بیتجگه لهو هه موانه ی ناومان بردن خه لکی دیکه ی زۆرتیش هه ن لایه نگر ی بیروپای ئه و تا قمه ن؛ سه رچاوه ی ئه مه ش ئه وانه ن ئه و فهرموودانه یان راڤه کردووه و مانایه کانیا ن لیک داوه ته وه بۆ نمونه وه ک (تحفة الأحوذی)؛ بهرگی سییه م.

بیرو پای دوو هم

همرچی خاوهنی هم بیرو پایمن، نمو قونووت له نویژی بهیانیاندا به سوننهت دانانتین؛ بو سه لماندنن هم بیرو پایهشیان چندن فرموده یهک ده که نه به لگه، وه کو نموانه ی دی:

(۱) عن انس رضی الله عنه أن النبی ﷺ قَنَتَ شهراً بعد الركوع يدعو على أحياءٍ من العرب ثم تركه. رواه البخاري ومسلم^{۱۶}.

له نهنس ده گپرنه وه که پیغه مبر ﷺ یهک مانگ له دوا ی روکوعدا قونووتی کردو وه دو عای له هندی هۆزی عمره بان کردو وه پاشان وازی هیئا.

(۲) حدیث أبي هريرة رضی الله عنه أن النبی ﷺ قَنَتَ بعد الركوع في صلاة الصبح شهراً يدعو لفلان و فلان ثم ترك

^{۱۶} المجموع ج ۳.

الدعاء عليهم. رواه البخاري ومسلم^{١٧}.

(ابو هريرة) خودای لی رازی بی ده فرموی:
پیغمبر ﷺ یه ک مانگ له نویژی به یانیدا قونووتی ده کردو
دوعای له فیلان کس و فیلانه کس ده کرد، پاشان وازی له
دوعاکردن هینا لییان.

(٣) حدیث سعد بن طارق رضی الله عنه قلت لأبي، يا أبا
صليت خلف رسول الله ﷺ وأبي بكر وعمر وعثمان وعلي
فكانوا يقتنون في الفجر فقال أي بني فحدثني وفي رواية أي بني
محدث. رواه النسائي والترمذي، حديث حسن صحيح^{١٨}.

ئهم فرموده یه (سعد کوری طارق) ده یگیریته وه
ده لی: گوتمه باوکی خۆم؛ بابه تۆ له دوا ی پیغمبر ﷺ نویژ
کردوه وه له دوا ی ئیمامی (أبو بکرو عمرو عثمان و علي) ت
نویژ کردوه، ئه وانه له نویژی به یانیدا قونووتیان ده کرد؟ گوئی

^{١٧} هه مان سه رچاوه.

^{١٨} الترمذي ج ١.

کورم نه مه تازه داهاتووه، واتا نه یان کردووه.

(۴) حدیث ابن مسعود رضی الله عنه قال ما قنت رسول الله ﷺ في شيء من صلاته^{۱۹}.

(ابن مسعود) خودای لی رازی بی ده فەرموی پیغه مبه ﷺ له هیچ نوژیکی خۆیدا قونووتی نه کردووه.

(۵) حدیث ابی مخلد قال صلیت مع ابن عمر (رضی الله تعالی عنهما) قال ما قنت رسول الله ﷺ في الصبح فلم یقنت فقلت له ألا أراك تقنت فقال ما أحفظه - أي القنوت - عن أحد من اصحابنا^{۲۰}.

(ابی مخلد) ده فەرموی نوژی به یانیم له گهل (ابن عمر) کرد، خویان لی رازی بی، فەرموی پیغه مبه ﷺ قونووتی به یانیانی نه کردووه، نه ویش قونووتی نه کرد، پیم گوت ناتبینم قونووتی بکهی؟ فەرموی نایه ته بیرم یاوه ریک له یاوه رانی

^{۱۹} المجموع ج ۳.

^{۲۰} هه مان سه رچاوه.

پیغمبر کردیستی.

٦) حدیث ابن عباس (رضی الله تعالی عنهما) قال:
القنوت فی الصبح بدعة^{٢١}.

(ابن عباس) ده فرمودی قنوت له نویژی به یانیاندا
بیدعه یه تازه بابه ته.

٧) حدیث أم سلمة: عن النبي ﷺ أنه نهی النبي عن
القنوت فی الصبح. رواه البيهقي^{٢٢}.

(أم سلمة) له پیغمبر ده گیریتته وه که نه یه یشته وه
قنوت له نویژی به یانیاندا بکریت.

نه مانه نهو فرمودانه بوون که نهوانه ی مهشروعی یه تی
قنوتی به یانیان پرهت ده که نه وه کردو یانته به لگه ی راستی
بیرو پای خو یان که به پی پی بوچوونی نهوان نهو فرمودانه
نیشانن له سمر نهو ی قنوتی نویژی به یانیان سوننهت نه بی. له
فرموده که ی (أنس) و فرموده ی (أبو هريرة) وا ده گه یه نی

^{٢١} هه مان سه رچاوه.

^{٢٢} هه مان سه رچاوه.

که قونوت به هه‌میشه‌یی و به به‌رده‌وامی سوننه‌ت نه‌بی به‌لکو
 بۆ ماوه‌یه‌کی کاتی دیار بی. فەرمووده‌که‌ی (سعد کوری طارِق)
 ناماژه به‌وه ده‌کات که قونوت تازه بابه‌تمو له‌دوای
 خوشه‌ویسته‌وه ع داها‌تب‌ی. فەرمووده‌که‌ی (ابن مسعود) یش
 نه‌وه نیشان ده‌دات که پیغه‌م‌بر ص له هیچ وه‌ختیکی نوێژدا
 قونوتی نه‌کردوه، واتا به پیتی نه‌م قسانه‌ی (ابن مسعود) له چ
 کاتیکی نوێژدا سوننه‌ت نه‌وه به‌یان‌یانیش هه‌روه‌ها به فەرمووده‌ی
 (أبي مخنف) یش (ابن عمر) نه‌ها‌تۆته بیری له‌وه‌ی یاوه‌ره‌کانی
 پیغه‌م‌بر ص دی‌بی قونوتیان کرد‌بی که به پیتی تیگه‌یینی نه‌وه
 مه‌شروع نه‌بو‌بی. له فەرمووده‌ی (ابن عباس) وا پیتی ده‌چی که
 نه‌وه به‌وه تیگه‌ییوه قونوت تازه بابه‌تمو شرعی نه‌بووه.

به شیوه‌یه‌کی گشتی نه‌وانه‌ی نکولی له مه‌شروع بوونی
 قونوتی نوێژی به‌یان‌یان ده‌که‌ن نه‌وا به پیتی زانین و راده‌ی
 بۆ‌چوونیان له مانای نه‌وه فەرموودانه‌ی سه‌ره‌وه بۆ سه‌لماندنی نه‌وه
 بیرو بۆ‌چوونه‌یان به‌لگه‌یان لی ده‌خوازن و ده‌لین قونوت له
 نوێژی به‌یان‌یاندا مه‌شروع نیه.

جا ئەوانە فەرموودەکان بوون، ھەرچی ئەو زاتانەى لەسەر
 ئەم راپە دان ئەوا ئەوانیش زۆرن بەلام ژمارەیان ناگاتە ژمارەى
 ئەوانەى خواھەنى بیروپرای یەكەمن. جا لەوانەى دەستەى دووھەم
 ناوی ھەندێکیان دەھێنین وەکو:

(عبدالله ی کورپی مسعود) و ھاوڕێیەکانی، (أبو هريرة)
 لەیەك ریاویەتدا، ئیمامی (أبو حنيفة) و یاوەرەکانی، (سفيان
 الثوري) لەیەك ریاویەتدا و ئیمامی (أحمد كورپی حنبل) و
 ھەندێکی دیکە، کە بە کورتی ھەر وەکو گوتمان ئەوانە دەلێن
 بە پێی فەرموودەکان قونووت لە نوێژی بەیانیاندا مەشروع نیە.
 سەبارەت بەم بۆچوونەى ئەم تاقمە؛ ئەوانەى خواھەنى
 بیروپرای یەكەمن واتا کە دەلێن مەشروعە وەلامی ئەوانەیان
 بەچەند شیوہیەك داوہتەوہ وەكو ئەوہى لە وەلامی ھەردوو
 فەرموودەى یەكەم و دووھەم کە فەرموودەى (أنس) و فەرموودەى
 (أبو هريرة) ن خودایان لى رازی بى کە بوونەتە بەلگەیان بۆ
 دروست نەبوونی قونووتى بەیانیان؛ لەو قسەییە دەلى ((ئەم
 ترکە)) واتا وەكو دەلێن، لە پاشدا وازی لى ھێنا ئەوا وەلامیان

به‌وه داوه‌ت‌ه‌وه که پیغه‌م‌ب‌ر وازی له دوعا لی‌کردن و به نه‌ف‌ر‌ه‌ت کردنی گا‌وره‌کان هی‌نا‌وه نه‌وه‌ک له تی‌ک‌ر‌ای ق‌و‌ن‌و‌ت‌ه‌که‌و نای‌ت‌ه مایه‌ی مه‌ش‌ر‌وع نه‌بوونی ق‌و‌ن‌و‌ت له نو‌ی‌ژی به‌یانیدا، یا‌خ‌ود وه‌کو ده‌ل‌ی‌ن نه‌م واز لی هی‌نا‌نه بو نو‌ی‌ژه‌کانی دیکه‌ی بی‌ج‌گه له نو‌ی‌ژی به‌یانی بو‌وه، ف‌م‌ر‌م‌و‌وده‌ی دی مه‌ش‌ر‌وع بوونی ق‌و‌ن‌و‌ت ده‌گه‌یه‌نن، ه‌م‌ر ف‌م‌ر‌م‌و‌وده‌که‌ی (أبو هريرة) ئاش‌ک‌را بی‌ژی نه‌م له دوعا واز‌ه‌ی‌نا‌نه‌یه که ده‌ف‌م‌ر‌م‌وی ((ثم ترك الدعاء عليهم)) و‌ا‌تا پاشان وازی له دوعا لی‌کرد‌نیان هی‌نا.

گ‌م‌ره‌که نه‌وه دی‌ارو ئاش‌ک‌را بی که ده‌بی نه‌م لی‌ک‌دا‌نه‌وه‌یه پی‌ر‌ی‌ست بی چون‌که لی لا‌دانی لی نا‌وه‌شی‌ت‌ه‌وه، له‌ب‌م‌ر نه‌وه‌ی ف‌م‌ر‌م‌و‌وده‌که‌ی (أنس) که ده‌لی: ((لم يزل يقنت في الصبح حتى فارق الدنيا)) ف‌م‌ر‌م‌و‌وده‌یه‌کی (ص‌ح‌ی‌ح) ه‌و م‌ا‌ن‌ایه‌که‌ی ئاش‌ک‌رایه‌و، به‌روونی مه‌ش‌ر‌وع‌ی‌یه‌تی ق‌و‌ن‌و‌ت‌ی نو‌ی‌ژی به‌یان ئاش‌ک‌را ده‌کا‌و‌چ ته‌م و م‌ژ‌ی‌کی به‌سه‌ره‌وه نیه.

پی‌وسته ه‌م‌ر ف‌م‌ر‌م‌و‌وده‌یه‌کی له م‌ا‌ن‌ایه‌ک‌دا پی‌چه‌وانه‌ی نه‌م م‌ا‌ن‌ایه ئاش‌ک‌رایه‌ی نه‌م ف‌م‌ر‌م‌و‌وده‌یه‌ی بی و‌ا لی‌ک بدر‌ی‌ت‌ه‌وه

له گه لیدا گونجاو بیت چونکه نه مه دیاره و، واجبیشه که دوو
 فرموده ی (صحیح) نابی له مانادا له گه ل یه کدی ناکوک بن
 جا نه گمر له پروی دیاری دهره ودا مانایه که یان هاوړیک نه بوو
 نه و دهبی لیکدانه ویه کی نه وتوی بو بکری له گه ل ناشکرا بیژی
 نه فرموده یه دا بسازیت.

فرموده کانی (انس) خودای لی رازی بی هه موویان
 (صحیح) ن جا نه گمر دژایه تی یه ک له نیوانیاندا روو بدا، نه و
 دهبی بخړینه و پال یه ک و به شیوه یه کی راست و دروست کو
 بکړینه و جا به م کرداره پیروزه چ چه شنه دژایه تی یه ک نایه ته
 ناراه. له موسلمانې خاوه ن بیرو بروای پته و نومیده وارین،
 وه ختی له مانا توړیندا پشت به م لیکدانه ویه به سستی و خو به
 هیچ جوړه لاریه کدا نه تارینی تا تووشی راپایی و دوو دلی
 نه بیت.

هر نه فرموده یه ی سهره و، فرموده یه کی دیکه
 داکوکی له مانایه که ی ده کات نه ویش نه و فرموده یه که
 (البیهقی) ریوایه تی ده کات له (عبدالرحمن کوی مهدي الإمام)

دهیگپیتتهوه که فمرموویه (انما ترك اللعن الخ) به ناشکرا
 نهوه دیار دهکات که پیغهمبهر همر به نهفرهت کردنهکهی واز
 هیئناوه. وهلامی فمرموودهی سییم که فمرموودهکهی (سعد
 کوری طارق)ه، نهوهیه که نهوانهی نمو فمرموودانهیان ریوایهت
 کردووه که قونووتی نویژی بهیانیان دهسهلمینن نمو زاناترن و به
 ژمارهش زۆرترن، پیویسته قسهی نهوان پیشتتر بخری که دیاریشه
 راستی لهلای نهوانهیه زۆرترن و زیاتریش ناگاداری فمرموودهو
 کرداری پیغهمبهر بوونه به تایبهتی نهوانهی زۆرتینیی وهخت
 هاودهم و ناوهلی پیغهمبهر ﷺ بوونهو هاوپیتهتیان لهگه‌لدا
 بهردهوامتر بووه.

وهلامی فمرموودهی چوارهم واتا فمرموودهکهی (ابن
 مسعود) نهوهیه که نمو فمرموودهیه له جووری (ضعیف)هو بی
 هیژه، نهویش لهسهر نمو قسهیهی دهلتین ریوایهتی (محمد کوری
 جابر السحمی)یهو ریوایهتی نمو بی هیژهو کاری پی ناکری،
 ههروهها لهبهر نهوهی نمو فمرموودهیه نهفی دهکات واتا دهلی
 نهبووه، همر وهکو دیاره فمرموودهی (أنس)یش دهیسهلمینییو

ده لى همبووه، نهمهش له لايهن زانايانى زانستى بنه چه كانى
 شهرع دياره كه ((اثبات) له پيش (نفي) دايه چونكه نو هيژه
 له ((اثبات) دا هميه له (نفي) دا نيه هر وهك به مه زنده
 عه قلىش هر ده بى ((اثبات) له پيشتر بى.

وه لامى فرموده ي پينجهم، فرموده كه ي (ابن عمر) ه
 كه ده لى ((انه لم يحفظ....)) واتا نه هاتوته بيري، يان له بيري
 كردووه، له كاتيكدا (انس) و (البراء كورى عازب) و ه ي ديكه
 جگه له وان له بيريان بووه، پيوستيشه كى له بهرى بى و له بيري
 بى بريارى نو به پيش نو كه سه بخرى كه له بهرى نيه و له بيري
 نيه. هروهك نو په نده ي ده لى ((قَدْ مَن حَفِظَ عَلَى مَنْ لَمْ
 يحفظ)) واتا كى له بهرى كرد بى به پيش نو كه سه ده خرى كه
 له بهرى نه كرد بى.

وه لامى فرموده ي شه شم، فرموده ي (ابن عباس) ه
 فرموده يه كه بى هيژه، له (ابي ليلي الكوفي) ريوايه تى
 كردووه، ريوايه تى (ابي ليلي) ش نو ه نده گويى پى نادر تى و
 كارى پى ناكړى سمره راي نو ه ي هر له (ابن عباس) خوښه وه

ریوایه‌تیکمان ناو برد که فرموده (قنت رسول الله ﷺ في
الصبح) له پیشتیش گوتمان سه‌لمیتراو به پیش نه‌فی ده‌که‌وی
جا چ ریوایه‌تی خوی بی یا هی دیکه بی.

وه‌لامی فرموده‌ی حفته‌م فرموده‌ی (أم سلمة) یه
له‌سهر قسه‌ی هه‌ندی کس (ضعیف) ه له‌بهر نه‌وه‌ی ده‌لین له
ریوایه‌تی (محمد کوری یعلی) یه‌و له (عتبة کوری عبدالرحمن
کوری عبدالله نافع) ه که نه‌ویش له باوکی خوی ریوایه‌تی
کردوه، باوکیشی له (أم سلمة) ی ریوایه‌ت کردوه
(الدارقطني) ده‌لی ریوایه‌تی نه‌م سی که‌سه بی هیزه‌و پی ناچی
نه‌وه راست بی که نافع گوئی له (أم سلمة) بووبی. -ه‌م
خوداس چاکتر ده‌زانی چونه-.

نه‌مه پوخته‌ی قسه‌ی هوزانی پایه به‌رز شیخی (نووی)
بوو که له راقه‌کردنی (المهذب) دا نووسیویه‌تی و پوخته‌ی
بوچوونی راقه‌کاری فرموده‌کانی نیو (عون المعبود) و راقه‌ی
(سُنن أبي داود) و (تحفة الأحوذی) له راقه‌ی (الترمذی) و
(القسطلانی) له راقه‌ی (البخاری) دان.

تيمەش بە پيى ھەلپنجانى قسەو ليكۆلينەوھى
 ليتۆزەرەكان و بەپيى ھەندى ريساي باوى نيتو زانستى شەرع ئەوا
 دەليين ئەوھى بيروپاي يەكەم (واتا دروست بوونى قونووتى
 بەيانيان) لاسەنگ و راستەر دەكات ھەندى بۆچوونى ديكەيە
 بيتجگە لەوانەى باس کرا، وەکو ئەوھى دەليين لەنيتو ئەوانەى
 لەسەر ئەو بيروپايەن چوار خەليفەکانى راشيدىن (خودايان لى
 رازى بى) کە ئەو زاتانەش زياتر جىو پايسەيان لە لاين
 پيغەمبەر ﷺ ديارتر بوو، ھەروەك لە فەرموودەيەكى
 (صحيح) دا ھاتوو کە دەفەرموى ((فعليکم بسنتي وسنة
 الخلفاء الراشدين المھديين)) واتا پتيوستە لەسەرتان دەست بە
 سوننەتى من و سوننەتى خەليفە راشيدىيە ھىدايەت پى
 دراوہ کانەوہ بگرن. ئەم فەرموودەيەش (أبو داودو الترمذى)
 ريوايەتيان کردوو، (الترمذى) دەلى ئەم فەرموودەيە لە جۆرى
 (حسن)ە، لە دانەيەكى دیکەدا دەلى (حسن صحيح).
 سەرەپاي ريوايەتى ئەم دووانە نىمام (أحمد) و (ابن ماجه) و (أبو
 نعيم) یش ريوايەتيان کردوو، (ابو نعيم) دەلى فەرموودەيەكى

چاکه. جا بیجگه لهم فەرموودە یەش پیڤەمبەری مەزن ﷺ لە
 فەرموودە یەکی دیکە (صحیح) دا کە (حذیفە) ریوایەتی
 کردووە دەفەرموی ((اقتدوا باللذین بعدی، فأشار الیهما أي الی
 أبی بکر الصدیق وعمر الفاروق)) واتا پەپرەوگری ئەم دوو
 کەسە بن کە لەدوای منەو دەین، ناماژەشی بۆ هەردووکیان
 دەکرد واتا بۆ حەزەرەتی (أبو بکر) و حەزەرەتی (عمر).

جا گەرە کە مەرۆفی موسلمان زەینی خۆی بداتە ئەم دوو
 دەقە پیروژە بزانی خواستی چی دەکەن و چییان لێ دەفامرێتەو؟
 دەلێین ئەوەیان لێ دەرەنجام دەکری کە گوترا یەل بوونی
 فەرمانی پیڤەمبەر پێویستە. لێرەدا مەبەست ئەوەیە کار بە
 کردار و رەفتاری ئەوان بکری و پەپرەو بکری جا ئەمە یە
 نیشانی لاسەنگ بوونی رای ئەوانە دان بە مەشروع بوونی
 قونووتدا دەنین، زیاد لەمەش رای زۆریە یان یارانی دیکە
 پیڤەمبەر ﷺ لەگەڵدا یە کە ئەوان قونووتیان دەکردو لە
 قونووتدا دوای پیڤەمبەر ﷺ یان دەخوێند یان ئەو دوایە ی

نیمامی (عمر) یان ده خویند. له نیتو نهو یاوه رانه شدا وه کو^{۲۳}
 (عمار کوږی یاسر) و (أبي كوري كعب) و (أبو موسى
 الأشعري) و (عبد الرحمن كوري ابوبكر) و (عبد الله ی کوږی
 عباس) له ریوايه ټيكد او (أبو هريرة) له وهی خوۍ له به یانیاندا
 قونووتی کردووه و (البراء کوږی عازب) و (أنس کوږی مالک) و
 (أبو حلیمة معاذ کوږی الحارث الأنصاري) و (حفاف کوږی
 ایماء کوږی رخصه) و (اهبان کوږی صيفي) و (سهل کوږی
 سعد الساعدي البدری) و (عرفجة کوږی شريح الأشجعي
 البدری) و (معاوية کوږی ابي سفيان) و (عائشة الصديقة).
 همره ها له نیتو (المخضرمين) يشدا (أبو رجاء العطاردي) و
 (سويد کوږی غفلة) و (ابو عثمان الشهدي) و (ابو رافع الصائغ
 البدری). له نیتو تابيعان يشدا و اتا نه وانهی دواۍ سهرده می
 پیغه مېمر عليه السلام زورن؛ نه وانهی ده ټين قونووتی به یانیان مه شروع؛
 له وانه (سعید کوږی المسیب) و (الحسن کوږی عثمان) و

^{۲۳} جامع الترمذي مع شرحه تحفة الأحوذی ج ۱.

(قتادة) و (طاوس) و (عید کوری عمین) و (الریع کوری
 خیم) و (ایوب الزبیر) و (زیاد کوری عثمان) و (عبدالرحمن
 کوری ابی لیلی) و (عمر کوری عبدالعزیز) و (حمید الطویل).
 دیسان سهره پای نهوانه زۆربهی زانایانی شهرعیش همر له سهر
 نهو رایهن که قونووتی نوژی بهیانیان دروسته، لهوانه نیمامی
 شافیعی و هاوپییه کانی، (ابو اسحاق) و (ابوبکر کوری محمد) و
 (الحکم کوری عتیبه) و (حماد) و (مالک کوری انس) و
 (الاوزاعی) و (الثوری) له دوو ریوایه تاندا ههروه ها خه لکی
 حیجازو زۆربهی خه لکی شام و زۆری دیکه ش. جا کومه لیکی
 لهو ته رزه، نهوا خاوه نی شاره زایی تهواو و زانستی زۆرن
 سه بارهت به حوکه کانی ناینی نینسلام و پیداویسته کانی نوژیرو
 تاعهت. هه مووشیان له پیغه مبهری خواوه عليه السلام وهرگرتوه و له بو
 جیماوه. جا وهختی هیزی به لگهی نهوانه مان ده رخت که هیزی
 به لگیان به ناشکراییه کی فره ناشکرا دیاره که دان به
 مهشروعی بهتی قونووتی بهیانیان دههینن؛ نهوه سه لمیندرا
 له گهل نهوهی زیده زاناو ناودارن، متمانهیان پی ده کریت و پروایان

لهسهر نهوا:

تیمهش بیروپای نهوانه هه‌لده‌بژیرین، قونووتی به‌یانیان
به سوننهت ده‌زانین و داکۆکی لهسهر شهو حاله‌ته ده‌که‌ین که
نیستا له‌دوای روکووعی رکاتی دووه‌می نویژی به‌یانیاندا دو‌عای
قونووت ده‌خوینسین، که نه‌گهر نویژکه‌ریک نه‌یکرد سه‌جده‌ی
سه‌هوی له‌بریتیدا بۆ ده‌بات -ههر خوداش چاکتر ده‌زانی چۆنه.
به‌واجیبی سهر شانیشی ده‌زانم له‌دوای شه‌م هه‌لبژاردنه
هه‌ستی خۆم ده‌برېم به‌رامبه‌ر به‌ریزو حورمه‌تی زۆرم بۆ شهو
زاتانه‌ی خاوه‌نی بیروپای دووه‌من و له‌خودام داوایه‌ پاداشتی
هه‌ولی نه‌وان و هه‌لی چاکه‌ی هه‌موو لایه‌ک بداته‌وه که هه‌ردوو
لا خاوه‌نی بیرو پړوای بی گهردی تایبه‌تین بۆ خودا، خاوه‌نی بیرو
پړوایه‌کن خالی له‌هه‌موو هه‌ست و نه‌ستی دیکه‌ی بیجگه‌ له
دین پهره‌ری، خودا ری‌زو پایه‌یان زی‌تر بکات و پاداشتیان پتر
بداته‌وه، خودا له‌به‌ر خاتری نه‌وان له‌تیمه‌و دایک و باو ک و
مامۆستای تیمه‌ خوش بی‌و له‌پۆژی هه‌شردا له‌گه‌ل شه‌واندا
کۆمان بکاته‌وه.

دوعی قونووت

قونووت به همر وشه‌یه کی دوعا بیّت یا به همر وشه‌یه
مه‌ت‌حی زاتی خودای تیا بیّ دروسته به‌لام چاکتر وایه م‌أ‌ثور بیّ
وه‌کو نه‌وه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوشه‌ویست قونووتی پیّ کردوه که له
خواره‌وه ده‌ینوسین که سوننه‌ته له کۆت‌اییدا سه‌لاواتی سهر
پیغه‌مبه‌ریشی تیا بیّ. دوعایه‌که‌ش نه‌مه‌یه:

((اللهم اهدني فيمن هديت، وعافني فيمن عافيت،
وتولّني فيمن توليت، وبارك لي فيما أعطيت وقني شرّ ما
قضيت فإنك تقضي ولا يُقضى عليك، وإنه لا يذلّ من واليت
ولا يعزّ ما عاديت، تباركت ربنا وتعاليت^{٢٤}، فلك الحمد على
ما قضيت، استغفرك وأتوب اليك)) وصلى الله على سيدنا
محمد النبي الأمي وعلى آله وصحبه وسلّم.

^{٢٤} التاج ج ١.

به زیاده‌که‌یه و اعانة ج ١.

بئ گومان نه گهر پيشنوئژ بيخوينئ له جياتى راناوى
 كهسى يه كه مى تاك؛ راناوى كهسى يه كه مى كو به كار دههينئ.
 ههروه ها سوننه ته نه م دو عايه ي خواره وه ي نيمامى
 عومهر خواى لئ رازى بئ بخويندرئ كه (البهيقى) ريوايه تى
 كردووه نه مهش دو عاكه يه^{٢٥}:

((اللهم إنا نستعينك ونستغفرك ونؤمن بك ونتوكل
 عليك ونثني عليك الخير كله، نشكرك ولا نكفرك ونخلع
 ونترك من يفجرك. اللهم إياك نعبد ولك نصلي ونسجد وإليك
 نسعى ونحفد، نرجو رحمتك ونخشى عذابك إنَّ عذابك الجد
 بالكفار ملحقٌ)) ئينجا سه لاوات له پيغه مبهه بدرئ.

جا نه م دو عايه نه گهر يه كيكيان بخويندرئ نهوا يه كه م
 خويندنى چاكتره. به لام نه گهر نوئژكه ره به ته نيا بوو، يا پيش
 نوئژى چهند نوئژكه ريكي ديار بوو نهوا خويندنى ههردوو دو عا
 بهيه كه وه چاكتره و، ان شاء الله پاداشتىكى زورى ههيه.

^{٢٥} اعانة ج ١.

قونووتی کاره ساتان و

قونووتی نویژی (وتر)

سهره پای شهوی له پیشه کی شه نامیلکه یه دا ناماژده مان
بو شه کرد که ده لیین له بهر شهوی بابه ته که ی تیمه سه باره ت
به قونووته، قونووتیش بیجگه له نویژی به یانیان له وه ختی
دیکهش ده خویندری وه کو شهوی نه گهر کاره ساتیک دابه زیته
سهر کومه لگایه ک له نویژه کاندای قونووت ده کریت و بیجگه
له مهش له نویژی (وتر) دا. جا تیمه به کورتی باسی همر یه که م
دوانه ده که یین.

قونووتی وه ختی کاره سات

(قنوت النازلة)

مه بهست له قونووتی کاره ساتاندا شهویه وه ختی، خودا
کاره ساتیک بۆ سمر کۆمه لیک له کۆمه لگای موسلمانان (نازل)
بکات شهوا له نویژدا قونووت کردن مه شروعو دوعاو پارانه وه
له بهر خودا ده کری تا شه کاره ساته هه لبرگیت و بارگرایان
له سمر لا ببات یا له قونووتدا دوعا له چینیکی تاوانبار ده کریت.
جا سه بارهت بهم تهرزه قونووته شهوا دیسان زانایان
بوونه ته دوو بیرو پاو دوو تا قم؛ تا قمیکیان که که مه که یانن
له سمر شهوا باوه رهن که چ کاره ساتیک قونووتی بۆ ناخویندری به
به لگای شهوی پیغه مبه ر ﷺ هندی به سمرهاتی زه حمهت و
له بهر دل گرانی به سمردا هاتوه، شتیکی شهوتوی لی نه بیستراوه
بیته نیشانهی شهوی له نویژدا قونووتی بۆ خویندبن، له وانه

وہ کو نہو گہ مارؤدانہی لہ شہری (خندہق) دا لہ سر موسلمانان
 کراو لہی دیکہش. بہ لام ہندی زانای دیکہ - کہ نہوانہ زورن-
 لہ سر نہو باوہ رن پیغہ مبہر ﷺ قونوتی بؤ کارہ ساتان خویندوہ
 وہ لامی نہوانہش کہ دہ لین پیغہ مبہر ﷺ قونوتی نہ خویندوہ؛
 بہوہ دہ دہ نہوہ کہ پیغہ مبہر ﷺ لہو ہندانہ نہی خویندوہ بہ لام
 لہ ہندیکی دیکہ دا واتا لہ ہندی کارہ ساتی دیکہی خویندو،
 بہ لگہشیان بؤ نہمہ لہ نیتو فہر موودہ کانی پیغہ مبہر دا زورہ،
 نیتہ نہم بہ لگانہی خواروہ ناوڑہ دہ کہین:

- ((عن أبي هريرة رضی اللہ عنہ قال قنتَ رسولَ الله ﷺ في
 صلاة العتمة شهراً يقول في قنوته: اللهم نجِّ الوليد بن الوليد
 اللهم نجِّ سلمة بن هشام اللهم نجِّ المستضعفين من المؤمنين
 اللهم اشدِّ وطأتك على مُضَرَّ اللهم اجعلها عليهم سنين
 كسني يوسف. قال أبو هريرة واصبح رسول الله ﷺ ذات يومٍ
 فلم يدع لهم، وذكر ذلك لهم وقال وما تراهم قد

(أبو هريرة) خودای لی رازی بی ده گیتتهوه که پیغمبر ﷺ یه ک مانگ له نویژی عیشایاندا قونوتی ده کردو. ثم دو عایه ده گوت: خودایه (الولید کوپی الولید) پزگار بکه، خودایه (سلمه کوپی هشام) پزگار بکه خودایه چهوساوه برواداره کان پزگار بکه، خودایه عه زابی خوت بخه ره سمر (مُضَر) خودایه گرانی وه کو گرانی زه مانی (یوسف) یان به سهردا بهینه. (أبو هريرة) ده فمرموی بهیانیه کیان پیغمبر ﷺ دوعای بۆ نه کردن منیش پیتم گوت فمرموی نابینی هاتنهوه.

هر لهم بارهیه وه فمرمووده ی دیش هیه وه کو ثم دوو فمرمووده یه:

- وفي رواية لأنس قنت رسول الله ﷺ بعد الركوع شهراً يدعو على قاتلي القراء ۲۷.

۲۶ سنن أبي داود ج ۱.

۲۷ ارشاد الساري لشرح صحيح البخاري ج ۲.

واتا (انس) ريوايهت ده كا ده لى پيغه مبهري خودا ﷺ
مانگيكت له دواي رو كوعد قونووتى ده كردو دوعاى له بكورثانى
قورثان خوينه كان ده كرد.

نهوانه نهو ههفتا قورثان خوينه بوون پيغه مبهري
نارد بوونيه نيو چهند هوزيكي خودا نه ناس تا بانگهيشتى په سهند
كردنى پهيامى نيسلامه تيان بكه ن و قورثانيان بو بخوينن،
هوزه كانيش (رعل) و (ذكوان) و (عصيه) بوون، له سهر بيري
(معونة) ده ستيان لى وه شانديبوون و شه هيديان كرد بوون ته نيا
(كعب كوري زيد الانصاري) يان لى ده ريباز بوو بوو.

- عن ابن عباس قال قنت رسول الله ﷺ شهراً متتابعاً
في الظهر والعصر والمغرب والعشاء والصبح في دُبُرِ كل صلاة
إذا قال سمع الله لمن حمده في الركعة الآخرة يدعو على أحياء
من بني سليم على رعل و ذكوان و عصيه ويؤمن من خلفه.
رواه أبو داود^{٢٨}.

^{٢٨} جامع الترمذي مع شرحه تحفة الأحوذى ج ١.

واتا ابن عباس ده گیریتموه که پیغهمبه‌ری خودا ﷺ
 مانگیك له‌دوای یه‌ك له‌نوژی نیوه‌پووه‌سرو مه‌غریب و
 عیشاو نوژی به‌یانی له‌دوای هه‌موو نوژیك هه‌ر که له‌رکاتی
 دواپی گوتی سمع الله لمن حمده نه‌وا دوعای له‌هه‌ندی هۆزی
 (بنی سلیم) ده‌کرد له‌(رعل) و (ذکوان) و (عصیه)، نوژی‌که‌ریش
 له‌دوای نه‌ودا ده‌یانگوت آمین.

جا نه‌مانه به‌لگه‌ی بوونی قونووتن و به‌لگه‌ی نه‌وه‌ن که
 دوعا کردن له‌گاورو تاوانباران نوژی پی ناپی.

له‌وانه‌ی ده‌لین قونووتی کاره‌ساتان مه‌شروعه؛ نیمامی
 (شافعی) و (أحمد کوپی حنبل) و هی دیکه‌ش.

سه‌باره‌ت به‌مه‌سه‌له‌ی دروست بوونی قونووتیش له‌چ
 وه‌ختیکی ناو نوژی‌دا نه‌وا نه‌ویش جیاوازی له‌سه‌ره، هه‌ندی
 ده‌لین له‌پیش روکووعه، بۆ نه‌وه‌ی وه‌خت زیاتر به‌سه‌ره‌وه
 به‌مینی و نوژی‌که‌ری دیکه به‌رکاته‌که‌را بگه‌ن به‌لام هه‌ندیکی دی
 ده‌لین دواپی روکووعه وه‌ختی گوتنی سمع الله لمن حمده به‌لگه‌ی
 بیروپای یه‌که‌م چهند فهرمووده‌یه‌که له‌وانه نه‌م فهرمووده‌یه:

- حدثنا مسعود قال حدثنا عبد الواحد قال حدثنا
عاصم قال سألت أنس بن مالك رضي الله عنه عن القنوت فقال قد كان
القنوت -أي مشروعا- فقلت قبل الركوع أو بعده قال قبله،
قلت إن فلانا أخبرني عنك أنك قلت بعد الركوع فقال كذب
انما قنت رسول الله صلى الله عليه وسلم بعد الركوع شهراً^{٢٩}.

(عاصم) خودای لی رازی بی گوتوویه: له (أنس کوپی
مالك) م سه بارهت به قونوت پرسى فمرمووی قونوت
مهشروع، گوتم له پیش روکوع یا له دواى روکوع فمرمووی
له پیش روکوع، گوتم فیلانه کمس له تووهی بو گتپراموه که
گوتوته دواى روکوعه فمرمووی درویه، پیغه مبهری خودا صلى الله عليه وسلم
یه ک مانگ له دواى روکوعدا قونوتی کردوه.

به لام به لگهی نموانهی ده لین دواى روکوعه زورتره له
به لگهی نموانهی ده لین پیش روکوعه، لهوانه نهم دوو
فمرمووده یه هله ده بژیرین:

^{٢٩} ارشاد الساري لشرح صحيح البخاري ج ٢.

- من رواية لأنس رضي الله عنه: قنت رسول الله ﷺ بعد الركوع شهراً يدعو على قاتلي القراء^{٣٠}.

له (أنس) ده گيژنه وه فدرموويه پيغه مبهر يهك مانگ له دواي روکووع قونووتی کردوه و دوعای له بکوژانی قورشان خوینه کان کردوه.

- وفي رواية عن ابن عباس رضي الله عنه قنت النبي ﷺ شهراً متتابعاً في الصلوات كلها في اعتدال الركعة الأخيرة يدعو على احياء العرب ويؤمن خلفه^{٣١}.

واتا (ابن عباس) خودايان لي رازی بي ريوايهت ده کاو ده فدرموي پيغه مبهر مانگيک له دواي يهك له هه مووی نويزاندا له هه لستانه وهی روکووعی رکاتی دوايي قونووتی ده کردو دوعای له هه ندی هوژی عمره ب ده کرد، نويز کمره کانیش ده يانگوت آمين.

^{٣٠} التاج ج ١.

^{٣١} ريوايهتی أبو داود.

نهوانه‌ی ده‌لَین پِیش روکوع ده‌کری ئیمامی (أبو حنیفة) و (سفیان الثوری) و هندیکی دیکهن، به‌لام نهوانه‌ی ده‌لَین دوا‌ی روکوع ده‌کری نه‌وا ئیمامی (شافعی) و ئیمامی (أحمد) و هندی یاوه‌رو تابعی دیکهن.

هەر لهم باب‌ه‌ته‌وه مه‌سه‌له‌یه‌کی دیکه‌ش هه‌یه نه‌ویش نه‌وه‌یه ئایا له هه‌موو نوێژه‌کاندا ده‌کری یا له چه‌ند نوێژیکدا؟ نه‌ویش جیاوازی له‌نیۆ زانایانی له‌مه‌ردا هه‌یه، هه‌یانه ده‌لَین له چه‌ند نوێژیک دایه، هه‌شیانه ده‌لَین له هه‌موو نوێژه‌کاندا ده‌کری، به‌لگه‌ش ئه‌م فهرموودانه‌ی خواره‌وه‌ن:

— عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله ﷺ كان يقول في صلاة الفجر بعدَ ربَّنَا لك الحمد في الركعة الآخرة اللهم أنج الوليد بن الوليد وسلمة بن هشام وعياش بن أبي ربيعة والمستضعفين من المؤمنين اللهم اشدْ وطأتك على مضر واجعلها عليهم كسني يوسف اللهم العنْ لحيان ورعلا وذكوان وعصيه عصت الله ورسوله. ثم ترك ذلك حين نزل ﴿وليس

لك من الأمر شيء» رواه الثلاثة^{٣٢}.

واتا (أبو هريرة) خُوداى لى رازى بى دهگيڭيڭتتهوه دهلى
پيغه مبر^ﷺ له دواى نوڙى بهيانيدا دوعاى ده کردو دهگوت
خودايه (الوليد كورى الوليد) و (سلمة كورى هشام) و (عياش
كورى ابي ربيعة) و چهوساوه پرواداره كان پزگار بکه. خودايه
گرانى عهزابى خوت بخمره سمر (مضر) و لييان بکه گرانى
(يوسف)، خودايه نه فرته له (حيان) و (رعل) و (ذکوان) و
(عصيه) بکه له خوداى پيغه مبرى خودا ياخى بووينه. (أبو
هريرة) دهلى پاشان که نايه تى «وليس لك من الأمر شيء»
هاته خواره وه وازى لى هيتنا.

— عن أبي هريرة انه قال: قنت رسول الله ﷺ في صلاة
العتمة شهراً يقول في صوته ((اللهم انج الوليد بن الوليد.....
الخ))^{٣٣}.

^{٣٢} التاج ج ١.

^{٣٣} سنن أبي داود ج ١.

(أبو هريرة) ده لى پیغمبر ﷺ مانگیك له نویژی
عیشادا قونووتی ده کرد ثم دو عایه ی ده کرد که له پیشتر
نووسیمان.

- حدثنا داود بن أمية حدثنا معاذ يعني ابن هشام
حدثني أبي عن يحيى بن ابن كثير حدثني ابو سلمة ابن
عبدالرحمن حدثنا أبو هريرة قال وا لله لأقربن بكم صلاة رسول
الله ﷺ قال فكان أبو هريرة يقنت في الركعة الآخرة في صلاة
الظهر وصلاة العشاء الآخرة وصلاة الصبح ويدعو للمؤمنين
ويلعن الكفار^{٣٤}.

له (أبو هريرة) ده گێرنه وه فمرمویه له هه مووتان زیاتر
له نویژی پیغمبره وه نزیکم. ده گێرنه وه (أبو هريرة) له رکاتی
دوایی نویژی نیوه پۆو عیشاو نویژی به یانی قونووتی ده کردو
دوعای بۆ ئیمانداران ده کردو نه فره تی له کافران ده کرد.

- حدثنا عبد الله بن معاوية حدثنا ثابت بن زيد عن

^{٣٤} صحیح مسلم ج ٤.

هلال بن خباب عن عكرمة عن ابن عباس قال قنت رسول
الله ﷺ شهراً متتابعاً في الظهر والعصر والمغرب والعشاء
وصلاة الصبح في دبر كل صلاة^{٣٥}.

واتا له پیغمبر ﷺ ده گیتنهوه یهک مانگ له دواى یهک
له دوا دواى هموو نویژیکی نیوه پوو عه سرو مه غریب و عیشاو
به یانی قونووتی کردووه.

- في رواية أخرى عن ابن عباس (رضي الله عنهما):
قنت النبي ﷺ شهراً متتابعاً في الصلوات كلها في اعتدال
الركعة الأخيرة يدعو على أحياء من العرب ويؤمن خلفه^{٣٦}.

واته (ابن عباس) خودایان لی رازی بی ده گیتنهوه که
پیغمبر ﷺ مانگیک له دواى یهک له هه لستانه وهی رکاتی
دواى هموو نویژه کان قونووتی کردووه و دوعای له هه ندی
هۆزی عه ره بان کردووه له دوایدا ده گوترا آمین. که ئهم

^{٣٥} سنن أبي داود مع حاشية عون المعبود ج ١.

^{٣٦} ريوایه تی أبو داود.

فهرموده‌ی‌ه‌ش بۆ به‌لگه‌ی دوا‌ی روکووع پیشت‌ر باس‌مان کرد.
پوخته‌ی قسه‌: وا ده‌رده‌که‌وئ که قونووت خوئندن له
وه‌ختی کاره‌ساتاندا مه‌شروع‌ه‌و له هه‌موو نوئژیکیشدا ده‌کریت و
له‌دوا‌ی روکووعیشدا‌یه.

قونووت له نوټږی (وتر) دا

بهر له وهی باسی قونووتی نیو نوټږی (وتر) بکشین

پیویسته که میځ له سهر (وتر) خوی بدویین:

وشی (وتر) واتا تاک، مهبه ستیش لیږه لهو نوټږه یه

ژماره ی رکاته کانی تاک بی وه کو بلیین یه ک، سی، پینج.... تاد.

له چوڼیه تی نوټږی (وتر) جیاوازی نیو زانایانی له سهر دا

هیه. نیمامی (شافعی) او (مالک) او (احمد کوری حنبل) ده لټن سور

واجیب، بی گومان له لای هغه فییه کانش واجیب له خوار

فهرزه وهیه.

جیاوازی پیشه وایانی شمرع له مهر نوټږی (وتر) بهم

جوړه یه:

- نیمامی (حنفی) ده لټی سی رکاته، بهیه ک سه لام

دانه وه واتا همرسی رکات پیکه وه بکریټ. وه خته که شی له دواي

ناو ابوونی شفه قه تا نهو وه خته ی بهیانی هه لدیت.

- نیمامی (احمد) ده‌فهرموئ که‌مه‌که‌ی نویژی (وتر)
 یه‌ک رکاته‌و زۆره‌که‌ی یازده رکاته. نه‌گهر نویژکه‌ر یازده
 رکاته‌که‌ی کرد باشر وایه دوو رکات دوو رکات بیکات نه‌وه‌ی
 دوا‌ی تاق بی. بو وه‌خته‌که‌شی به‌ بیروپای نیمام (احمد) باشر
 وایه له‌دوا دوا‌ی شه‌ودا بکریت، دروسته‌ به‌ر له‌ خه‌وتنه‌وه‌ی
 بکریت.

- نیمام (مالک) ده‌فهرموئ یه‌ک رکاته، دوو کاتی
 هه‌یه.

- نیمام (شافعی) ده‌فهرموئ لای که‌می نویژی (وتر)
 یه‌ک رکاته‌و، زۆره‌که‌ی یازده رکاته. کاته‌که‌ی له‌دوا‌ی نویژی
 عیشاوه‌یه تا به‌یانی داهاتنه. باشر وایه دره‌نگی شه‌و بی، له‌
 مانگی ره‌مه‌زانی‌شدا جه‌ماعه‌تی تیدا سوننه‌ته.

قونووت له (وتر) دا

ده باره ی خویندنی قونووت له نوښی (وتر) دا دیسان دوو
پای جیاواز هیه؛ بیروا رایه کیان له سمر نهویه که قونووت له
نوښی (وتر) دا له هه موو وختیکي سالدا ده کریت و له پیش
روکووعدایه.

بیرو رایه کی دیکهش هیه ده لی قونووت ته نها له نیوه ی
دووه می مانگی رهمه زاندا ده کریت و له دوا ی روکووعدا.

نهوانه ی لایه نگری بیرو پای یه که من نهوا (سفیان
الثوری) و (ابن المبارک) و (اسحاق) و تیمامی (ابو حنیفه) و
خه لکی کوفه ن بو دروستی رایه که شیان به لگه له م فهرمووده یه
ده خوازن که له (ابی کوری کعب) ده گیرنه وه فهرموویه
پیغه مبه ر عليه السلام نوښی (وتر) ی ده کردو له پیش روکووعدا قونووتی
ده خویند.

تیمامی (علی) و تیمامی (شافعی) و تیمام (احمد) و

خه لیفه کانی دیکه ی راشیدین و (ابن عمر) و بیجگه له وانیش
 ده لێن قونووتی له (وتر) دا نیه ته نیا له نیوه ی دووه می مانگی
 ره مه زاندا نه بی، و اتا له شهوی شازده مینه وه را قونوت له
 (وتر) دا له دوای روکووعه و دهستی تیدا بهرز ده کریتسه وه وه
 چونکه پیغه مبهری خوشه ویست و وای کردوه.

پوخته ی نه مهش له وه دایه که نهو بیرو رایه ی ده لی
 قونووت له نوێری (وتر) دا ته نها له نیوه ی دووه می مانگی
 ره مه زاندا ده بی و له دوای روکووعیشدایه نه و وای پی ده چی
 به هیتر بی.

دوا و ته

تهمه نمو چهند لاپره په بهرهم و هيممه تي خودا، بوو
به بهرهمي موه وازيعی هه وليکی موه وازيع له پيناوی
خزمه تي کاریکی پیرۆز بو سوودی نهوانی سوودی لی ده خوازن
و بو کاریکردن له لایهن موسلمانانوه.

له خودام داوایه نمو ههولنه مان لی په سهند بکات که
ته نیا بو ره زامه ندی خودایه و به نومی دی ره حمه تی خودایه به بهر
لیخو شبوونی گونا هانی بخات.

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمين والصلاة
والسلام على سيد المرسلين وعلى آله وصحبه أجمعين.

٢٠/ ذي الحجة/ ١٤١٦ هـ

٩/ مایس/ ١٩٩٦ ز

ههولیر / گه په کی عه داله

مزگوتی (الفرقان)

پهراویزه کان له زور سهرچاوه دا هاتوون به لام ئیمه بۆ
دلنیايي و تهئکید بۆ ههر یه که یهک سهرچاوه مان نووسیوه.

سه رچاوه کان:

- ۱- قورنانی پیروزو چهند تهفسیریک.
- ۲- التاج الجامع للاصول في احاديث الرسول. تأليف
الشيخ منصور علي ناصيف ط ۴.
- ۳- ارشاد الساري لشرح صحيح البخاري. تأليف ابن
عباس شهاب الدين القسطلاني.
- ۴- جامع الترمذي مع شرحه تحفة الأحوذی.
- ۵- سنن أبي داود مع حاشية عون المعبود.
- ۶- صحيح مسلم بشرح النووي.
- ۷- المجموع شرح المذهب.
- للإمام أبي زكريا محي الدين بن شرف النووي.

٨- حاشية اعانة الطالبين للسيد أبي كبر المشهور

بالسيد البكري على حل ألفاظ فتح المعين.

٩- لسان العرب المحيط للعلامة ابن منظور.

چاپخانص و مزارعتی رؤشنییری / همولیر